

2019-06-24
Granskningsversion

PM: Inventering av fladdermöss vid Lövholmen, Stockholms stad

Intern delrapportering av projektets första fas.

: EKOLOGI GRUPPEN

Beställning:
Framställt av: Ekologigruppen AB
www.ekologigruppen.se
Telefon: 08-525 201 00
Slutversion:
Uppdragsansvarig: Johan Allmér
Foton: Om inget annat anges:
Illustrationer och kartor:

Innehåll

Innehåll.....	3
Metodik, förutsättningar och lagskydd.....	4
Metodik övervintrande fladdermöss	4
Osäkerhet i bedömningen	4
Förutsättningar	4
Lagar och avtal	4
Resultat, bedömning och diskussion.....	5
Resultat	5
Bedömning och diskussion	5
Kommande undersökningar	6

Metodik, förutsättningar och lagskydd

Metodik övervintrande fladdermöss

Inventeringen av övervintrande fladdermöss var planerat att genomföras med eftersök av fladdermöss i dvala inne i berörda byggnader. I och med att uppdraget kom igång sent på vintersäsongen slutet av mars hann utomhustemperaturen slå om till flera plusgrader, vilket skedde på ett par dagar. I och med detta genomfördes övervakning utanför byggnaderna och i närområdet med hjälp av autoboxar för att registrera eventuell aktivitet från fladdermöss. Autoboxarna fick sitta ute under fyra veckor, dessa kontrollerades med jämna mellanrum för att byta batterier och se över minneskortet så de inte var fulla. Autoboxarna var aktiva dygnet runt. I varje box satt det två stycken minneskort med 16 GB och två minneskort med 32 GB för att täcka in en stor mängd registreringar eftersom boxarna även var aktiva under dagtid och kunde triggas av andra ljud än förbiflygande fladdermöss.

Söder om planområdet ligger en mindre sjö, Trekanten som har en längre strandremsa som vetter åt söder och är gynnsam för tidiga insekter. Här placerades en autobox för att registrera eventuell aktivitet av jagande fladdermöss.

Norr om planområdet ligger Mälaren, Liljeholmsviken och hela det norra planområdet utgörs av strandmiljöer med enstaka träd och kajer. Detta bedömdes också vara en lämplig miljö för fladdermöss i området att jaga under tidig vår.

Osäkerhet i bedömningen

Vintern 2018 – 2019 var relativt mild, men med några kortare perioder med kallare väder, vilket kan ha betydelse för i vilken utsträckning fladdermöss använder sig av en och samma övervintringslokal hela vintersäsongen. Förfrågan om inventering av övervintrande fladdermöss kom till Ekologigruppen i början av mars vilket är i senaste laget för att söka efter fladdermöss i dvala, framför allt med tanke på den relativt milda vintern. Dock var slutet av februari och större delen av mars tillräckligt kall för att fladdermössen inte skulle vara aktiva.

Förutsättningar

Inom stadsmiljöerna i Stockholms stad påträffar man vanligen två arter, nordfladdermus och dvärgpipistrell. Dessa arter är vanligen aktiva i mindre parker och andra grönytor under sommarsäsongen och utmed stränderna observeras vattenfladdermus tämligen allmänt. Större brunfladdermus förekommer mindre allmänt i rena stadsmiljöer men observeras dock regelbundet.

För sin vinterdvala söker fladdermössen upp fuktiga miljöer/byggnader med stabilt och svalt klimat. Temperaturen ska ligga mellan +1 och +4 (+5) grader Celcius och det får inte vara för mycket luftdrag. Fladdermössen kan till exempel sitta i sprickor, hål, väggar, tak, mellan stenar.

Lagar och avtal

Alla svenska fladdermöss är skyddade enligt 4 § i artskyddsförordningen. Skydd enligt 4 § innebär att det är förbjudet att (1.) avsiktligt fänga eller döda djur, (2.) avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder, (3.) avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och (4.) skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatsar.

Det innebär att en plan eller projekt som riskerar att påverka en lokal population av en eller flera arter fladdermöss måste utformas så att ingen påverkan uppstår på den lokala populationen. Det kan göras t.ex. genom att skapa ersättningsmiljöer för förstörda livsmiljöer.

I fladdermössens fall innebär detta att det förutom fortplantningsområden (koloniplatser) även skall finnas tillräcklig mängd födosökslokaler, viloplatsar och kopplingar till omgivande fladdermuslokaler för att arten på sikt ska kunna finnas kvar med samma populationsstorlek som i nuläget.

Resultat, bedömning och diskussion

Resultat

Resultatet från övervakningen med autoboxarna var i stort sett negativt. Ingen av autoboxarna inom planområdet registrerade några fladdermöss under denna tid, däremot registrerades enstaka nordfladdermöss utmed Trekanten i slutet av inventeringsperioden.

Bedömning och diskussion

Utifrån resultaten från övervakningen med autoboxarna bedömer vi det som låg sannolikhet att fladdermöss använder sig av byggnaderna i någon märkbar omfattning vintertid, om så vore fallet borde fladdermöss ha registrerats vid något tillfälle under den period som autoboxarna fanns på plats. Vi vet också att fladdermöss var aktiva på andra platser i staden under denna period, likaså i Uppsalaområdet. Det kan vara så att fladdermössen flyttade på sig till bättre jaktmarker när den första vårvärmen kom i månadsskiftet mars – april, vi borde dock ha registrerat några individer om de har funnits i byggnaderna innan dess eftersom autoboxarna placerades ut i god tid innan det riktiga väderomslaget.

I samband med tillsynen av autoboxarna gjordes en okulär besiktning av byggnadernas beskaffenhet utvändigt. Utifrån denna besiktning bedöms byggnaderna inte vara lämpliga övervintringsplatser för fladdermöss i sådan utsträckning att byggnaderna kan anses vara strategiskt viktiga övervintringsplatser för fladdermöss i Stockholmsområdet eller för lokala populationer av fladdermöss. Man kan givetvis inte utesluta att enstaka individer använder någon byggnad som övervintringsplats. Cementas område bedöms vara alldeles för bullerutsatt och dammig för att vara attraktiv för fladdermöss, såväl övervintrande som kolonibildande. Av övriga byggnader är det framför allt den rivningsfärdiga byggnaden som möjligen skulle kunna hysa lämpliga övervintringsplatser förutsatt att det finns tillgång till fuktiga utrymmen under mark som har en stabilare temperatur. Övriga delar av byggnaden håller sannolikt samma temperatur som utomhus, med en viss fördröjning. Det betyder att utrymmena vid minusgrader utomhus inte är lämpliga för fladdermöss. En invändig besiktning av byggnaden bedöms vara förenad med livsfara och inget som är genomförbart för oss.

Vår bedömning är att byggnaderna inte har förutsättningar att vara av sådan betydelse för övervintrande fladdermöss att särskilda åtgärder (skyddsåtgärder) behöver vidtas för att skydda lokala populationer av fladdermöss i området. Det kan givetvis inte uteslutas att enstaka individer av fladdermöss möjligen använder någon byggnad för vinterdvala.

Kommande undersökningar

Under sommartid kan vissa byggnader vara aktuella som koloniplatser för fladdermöss, platser där honorna föder upp sina ungar. Framför allt den övergivna byggnaden bedöms kunna vara lämplig som koloniplats.

Vi kommer att inventera området på motsvarande sätt som i mars – april med autoboxar för att registrera eventuell aktivitet under kolonitiden. Detta kommer tidsmässigt att ske efter det att årsungarna är födda eftersom det som regel är större aktivitet då i kolonierna och det är lättare att se tecken på aktivitet som tyder på att kolonier finns i området.

En okulär besiktning av byggnaderna sker under augusti efter det att eventuella kolonier har upplösts och fladdermössen har flyttat på sig, detta eftersom det är förbjudet att störa fladdermöss vid deras kolonier. I samband med detta görs även en invändig besiktning av byggnader som bedöms kunna vara lämpliga övervintringsplatser för fladdermöss, och där detta kan ske med god säkerhet, för att göra en bedömning om det finns utrymmen som kan antas vara lämpliga övervintringsplatser som om man kan se spår från övervintrande fladdermöss.